

tesz élénk bizonyosságot. E gyárakban magyar iparosok nyertek elhelyezést, a mi természetesen így nem csak kenyeret ad a nép egy részének, de a kivándorlás ijesztő arányait csökkenti. Tisztelt iparos polgártársak! Felhatalmazással bírok Hegedüs miniszter részéről annak kijelentésére, hogy ha önök közül bárki nek gépekre, eszközökre van szüksége, az forduljon bátorosan, bizalommal ő hozzá, mert készséggel bocsássa az illetőknek át, teljesen ingyen, a szükségelteket. (Tetszés.) Ezzel is bizonyosságot kíván tenni arról, hogy mennyire a szíven hordja e nép boldogulását. A magam közbenjárását szívesen felajánlom. (Viha-ros éljenzés.) Miután kiemelte és nagyon hangsúlyozta Darányi miniszter érdemeit, a felekezeti békebontókat ítélte el erős szavakkal. E város — úgy mond — a felekezeti békeség városa volt, hol az emberek egymás vallása iránt nem voltak kíváncsiak, azzal nem törődtek. És ma, mintha az a régi jó tulajdonság kiment volna gyakorlatból. Konkolyhintők a felekezetek között surlódásokat idéztek elő, s most mi magunkat gyengítjük ilyen alaptalan viszályban, addig a nemzetiségek izgatnak az állam és magyar nyelv ellen, akikkel szemben a törvény egész szigorával kell eljárni. Kijelenti szónok, hogy ő katolikus, azonban ő az első, aki bár hitfelekezete részéről történjen is az izgatás, attól megvetéssel fordul el. Beszédje végén megemlékezett azokról a támadásokról, melyeket Széll Kálmán ellen intéztek. Ezeknek a támadásoknak semmi alapja, jelentősége nincsen fent, sem lent, s ezek a támadók nagyon is jól tudják, hogy Széll Kálmán az igazi szabadelvű alapon álló kormány és nem lehet kormány, a melyik csak huszonnégy óráig is fenn tudná magát tartani. (Éljenzés.)

A beszédzők nevében Dr. Solymossy Lajos lenyilvánította a köszönetet a képviselőnek az előző év tavaszi ülésekor, a melyeket a jelent és jövőt tekintve indítványozta, hogy ez alkalomból, a szabadelvű párt elnökének, üdvözlő üzenet küldjék. Ez indítvány értelmében a képviselőnek megköszöntve lett elküldve:

Széll Kálmán urnak a szabadelvű párt elnökének Budapest. Dr. László Mihály országgyűlési képviselőnek, a mai napon Székelyudvarhelyen megtartott beszámolója alkalmából az Udvarhely városi szabadelvű párt mély tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat, mint az alkotmány megmentőjét és az igazi szabadelvűség vezér szellemét s biztositjuk Nagyméltóságodat hű ragaszkodásunkról, hogy honboldogító munkálkodását, nemzetünk megerősítését célzó terveit áldás és bizalommal koronázza.

A székelyudvarhely városi szabadelvű párt

Dr. Nagy Samu, elnök.
Becsek Aladár, jegyző.

Vasárnap este Dr. László Mihály tiszteletére társasvacsera volt. A Budapest-szálló nagytermének minden zugát elfoglalta a közönség. A fehér asztalok körül ott volt a város mindegyik jelentékeny polgára. A hivatalok mondhatni testületileg megjelentek. Mintegy kétszázan ültek az asztalok körül.

A legelső tosztot Hollaki főispán mondotta a királyra. Minden magyar embernek — úgy mond — kötelessége, hogy első sorban Ő felségét, Magyarország koronás királyát köszöntse föl. Midőn ezt a kötelességet teljesitem, uraim, a szónak igazi értelmében vett lojalitás vezet. Miután szeretjük királyunkat, kívánjuk, hogy nemzetünk boldogításáért soká éljen. (Zajos éljenzés.) — Dr. Solymossy Lajos kir. igazgató a kormányt és annak fejét Széll Kálmánt életi megújuló zajos éljenzéstől kísérve. — Dr. Török Albert ny. főispán László Mihályra üríti poharát. — Jung-Cseke Lajos egy igen szép, tartalmas beszéddel Hollaki főispánt köszönti föl.

László Mihály képviselő: A magyar nemzet élete 1000 év óta nehéz, s azt mindig csak küzdelem árán tarthatta fenn. E küzdelmével, lelkesedésével és kitartásával még a németet is legyőzte. A magyar mindig a két szélsőség között választ. Vagy nagyon gyorsan lelkesedik, vagy pedig hamar kétségbeesik. Tizennégy év óta jára ide a székelyek közé s úgy ismerte meg itt a népet, hogy beszéd közben számtalanszor azt hangoztatja, hogy boldog volna, ha még négy millió székelye volna; oda nem adná az egész országért. Kevés fajban látta azt a kitartást, szorgalmat a mit a székelynél. Kevésből tud megélni, és ebben aztán hasznoló a francziához, csak hogy ez már 40 évvel nyugalomba vonul s élvezi munkája gyümölcsét, a melyhez a székely nem tud eljutni. Szónok bizik a jövőben, s nem fél senkitől, mert a magyar népet jó szelleme vezérli. Kifejezést ad azon óhajának, hogy vajha e városban 4-5 gyár kéménye füstölögjön. A polgárságban van az erő a város fejlődését illetőleg. Higgyenek és bizzanak, mert eljön az az idő, a midőn a jelenlegi helyzetet megváltoztottnak látják. (Éljenzés.)

Hollaki főispán a polgárságot; Dr. Nagy Samu Török Albertet életi. Török Albert Tibád Antalra üríti poharát. Tibád Antal: A vallás a leglényegesebb substantivum. Arról máshelyt beszélni nem lehet, mint az igazi helyén — a templomban. Azonban vesz magának annyi bátorságot, hogy arról r'viden itt megemlékezzék. A legkölcsonősebb türelem az lenne, ha nem üritenének annyi poharat a felekezeti békére. Hosszabban fejtegeti azokat a következményeket, a melyek a felekezeti villongásokat kísérni szokták. Ne legyenek — úgy mond — annyira bizalmatlanok az emberek egymás iránt, mert ennek csak a magyar nép ellenségei örülnek,

s e faj romlására vezet. Jung-Cseke Lajosra köszönti poharát. — Izsák Lajos iparos László képviselőt életi. Szabó Ferencz hosszadalmasan fejtegeti az élet nyomorúságait, a melyben Török Albert akkép kíván segíteni, hogy a hus árát szabályozni kell, hogy a szegény nép is hozzá tudjon jutni ahhoz. (Derűltség.) — Azután pedig a tosztok egész serege következett, s a mulatság a legjobb hangulatban a késő éjjelig tartott.

Székelyföldi mizeriák.

Fáj bár konstatálnunk, tény az, hogy itt az ország keleti részében veszendőben van a magyar faj ama törzse, a mely országvédő és fajfentartó misszióját oly hősiesség kitarással teljesítette egy hosszú évezreden át. A székelység közigazdasági elzüllése ma már szinte történelmi tény, s e probléma az, melyet a magyar nemzeti állam konszolidációja érdekében mihamarább meg kell oldanunk.

Örvendhetünk, hogy a mai kormány erős kézzel kíván a kérdéshez nyulni, a mire Darányi miniszternek, Dr. Török Albert feliratára adott azon utasítása, hogy a dologról magának kimerítő felvilágosítást kíván, enged következtetni.

Köztudomású dolog, hogy Udvarhelyvármegye, de az egész székelyvármegyék népességének igen jelentékeny részét tevő havasi birtokosságnak főkereseti forrását ősidőktől fogva a famunka, a faipar és marhatenyésztés képezi, s hogy annak létfenntartása a közerdők és legelők használatában gyökerezik, és pedig annyira, hogy ha ezen használat a havasi lakosságtól bármily módon és mértékben megvonatik: számára koldus- és vándorboton kívül egyéb aligha fog maradni.

A vármegye több népes községében fekvő és jelentékeny kiterjedésű közerdőknek és legelőknek az utóbbi években megkezdett újraaranyosítása s azon lázas tevékenység, amely azzal kapcsolatban egyes igen tehetős és igen tevékeny egyének az arányrészek olcsó áron való összevásárlása körül kifejtettek, indítanak a sürgős és radikális intézkedésekre.

A havasi községek mivelés alatti határa általában oly silány, hogy az a gabonaszükséglet 1/5 részét is alig képes fedezni, s azon közbir-

30 évi tanítványaim találkozóján.

Székely-Keresztúr 1900. nov. 7.

„Ma a Mater“-kám! Hát én azt tapasztalom:
 Avénültem a nyakadra, rá bizon!
 Szobód jó harmincz éve, hogy taposom;
 Adet alszom s rá hosszát gondolkodom.
 Ról gondolkozora...? nős! azt is felhozom.

Mi szép, midőn leányod vagy fiad
 — Egyetlen hajtás a családi fán —
 Embernyi lesz és e másod-magad
 Él, küzd, örül, miként te, hajdanán.
 Még szebb, midőn négy, öt, hat gyermeked
 — Egyik delibb, neveltebb, mint a más —
 A fészekből mind szétröpítheted...
 Ez már valódi Önhatványozás.

De versenyzés az égnék üdvivel,
 Avatkozás menyébéliek dolgába
 Az, a mit a néptanító mivel
 Az egyszerű falusi oskolába.
 Körébe gyűlnek új meg új rajok
 — Aprónál apróbb fürge kis sereg —
 Hogy a ki közt példaként ragyog,
 Attól szépet meg jót ellessenek.

és ellesik... De még minő mőhón
 pontosan lesik,
 századik évfordulón —
 szerezik.
 nak nyugvó porát,
 volt elleshető.
 ...? No hát
 most hely, idő...
 sodára képes...
 gyunk.

Mi, kik a kis népiskolához képest
 Nagyobb szülő-lábban kapáskodunk?
 Mi nyolczan, avagy tizen összeállunk,
 Hozván magunkkal készséget, tudást;
 Izlés, finomság, miveltség van nálunk
 S erkölcsi kincsekben dushalkodás.

A serdülésnek induló rajok
 Ott ülnek csenben székünk zsámolyán;
 Szavunkra szívök repdesvén dobog
 És lelkök csüng a mester ajjakán.
 Négy év és egy rendbéli raj kiröppen,
 Magával vivén szellem-kincseit,
 És széles és mind szélesebb körökben
 Föloldván nyereséség bilincseit.

Bukdácslónak gyujt e raj világot;
 Nemértő gyöngét értővé teszen;
 Kereső elmének kémlel igazságot,
 A hánykodó lélekbe hint hitet.
 E rajtól kap erőt a csüggedő;
 A tétovázó lesz határozott;
 Szavánakálló lesz a szószegő;
 Jóban szilárd, ki nem rég habozott...

Tiszteld a tisztet; gyöngébbet ne bánts!
 Becsüld az embert, bármi sorban él!
 Szó- s más fegyvert önvédelemre ránts
 S hüvelybe dugd, ha véle végezel!
 Tudj birni bajt, munkát, nélkülözést
 Nagy czélokért, balsorsot, is, ha kell!
 Míg többre mégy: becsüld meg a kevést
 Nagyrabizást kicsin-hű érdemel.

Kikhez vérségi lánczok kapcsa köt,
 Kiket a jó Ég karjaiba fűz:
 Azokhoz vonzódj mindenk között,
 Értük lbogjon szivedben a tűz!

Egy van, mit a család fölé emelj,
 E drága kincsed a magyar haza.
 Nincs ekkivül „Nincsen számodra hely!“
 Igy zeng a költő ihlett „Szózat“-a.

Tiszteljed néped hősinek nevét!
 Mit föltrakának mélybelató észszel:
 Gyerekségnek az alkotást ne nézzd
 És meg ne bontsd rontásra-fürge kézzel!
 Két sarkerény van, mi bennünk lakik
 Itt, itt, a szív jobb s balkamráinál
 S nevek, midőn kitörnek ajkadig:
 „Éljen a haza, éljen a király!“

Ezek s hasonlók — erkölcsben, tudásban,
 A drága kincsek — ugy-e társaim!
 Melyekkel fölszereljük — és busásan —
 Életbelépő tanítványaink...
 Szereljük...? Tán hiszem csak, hogy szereltem...
 Szereltem... avvagy szeretném szerelni.
 Ha kérd az úr: „Szőlőjét hogy miveltem?“
 Én Istenem! mit tudjak rá felelni?

Kerek huszonöt éve... s hozzá még vagy öt
 A két kezembe hogy kapát fogék.
 Kezem alól majd 30 raj kijött
 Ki tudja: több fog-e kijönni még?
 Én nem tudom... És most elgondolom:
 — S fejem szédüln, eszem megáll ziláltan —
 A melyet én jelöltem, a nyomon
 Hányan haladnak, mennyi éven által?

Ha volt, van bennem némi jó tulajdon:
 Azt átöröklő százezer gyerek
 — Lehet: több is, de én tovább nem hajtom;
 Csak úgy vetém oda, ... a szám kerek —
 Hibám...? — Azt ellenségem tartja számon,
 Mi volt, van — most nem tom számát, szerit,

tokos, aki a közös erdőből és legelőből ki van zárva, ha esetleg van is 2—3 hold köves szántója vagy kaszálója, abból családjával együtt megélni nem tud, ipara pedig alig van. A midőn a törvényszék, egyik-másik tehetősebb egyén kérésére, akinek az első arányosítás befejezése után 100 holdon felüli arányrészeket összeszerelni sikerült, újra arányosítást s illetve „az arányosítási eljárás tovább fejlesztését“ elrendeli, s annak költségeit nem az érdekelt félre, hanem újból az egész közbirtokosságra veti ki, ettől a zaklatástól óhajtanak szabadulni, s arányrészeiket potom áron eladják, mert nem tudják sohasem, nem fogja-e egy 3, 4, 5-ik követni, amikor a közösségben újból minden egyes birtokosnak ugyanannyiszor kellend illetménye után az arányosítási költségeket megfizetnie. Gombamódra teremnek a 100 holdon felüli arányjogosultak, és pedig annál nagyobb számban, minél zsirosabbnak ígérkezik a koncz, mint pl. Zetelakán, ahol a többnyire 20 frton alul vásárolt arányrészek a kihasításkor 300 frtig terjedő becsholdakkal fognak fizetni, s a hol ennél fogva az utolsó 1—2 év alatt a közbirtokosság szegényebb sorsu tagjaitól az összes közvagnak majdnem fele részét, mintegy 10 ezer holdat vásároltak meg. Hogy mi fog történni akkor, ha ezen rengeteg terület a 100 holdon felüli jogosultaknak az erdő és legelő javarészből ki fog hasíttatni, ha a közösségben maradottak látni fogják, hogy nekik a meredek és legeltetésre alkalmatlan oldalokon kívül mily kevés jutott a jóból, ha a több ezer tagot számláló közbirtokosság azon tagjai, akik jussokat eladták azon tudatra fognak ébredni, hogy nekik már most sem erdőjük, sem legelőjük nincsen: azt előre belátni nem lehet.

Ezen kívül tekintetbe véve azt, hogy az arányrészek összevásárlása kizárólag spekuláczió történik, másrészt, hogy az erdőtvény csakis a magánvéderdők kihasználását korlátozza, nyilvánvaló, hogy a 100 holdas illetmények kihasítása után, az erdők letarolása oly arányokban fog átesni, hogy a felújítás azzal nem tarthat lépést.

E veszélyt látta meg Dr. Török Albert s hozta a földmivelésügyi miniszter tudomására.

*Csak azt tudom, hogy vagy ezernyi százon
Utánam az is megöröködik.*

*S a kérdés: melyik súlyosabb, nagyobb:
A jó-e, mely utánam fönnmarad,
Vagy tán a rossz, mit örökül hagyok...?
Hát erre választ nekem vajj' ki ad?...*

*Kedves barátim, harminczéviék!
Találkozónk zaja-baja után
Midőn csöndes lakukba tértenek:
Egyre kérem, ha meg nem bánthanám...*

*Kutassanak ki minden rejteket
Agyuk, szívük titkos redőiben
És írják föl az ottan lelteket,
Jót és rosszat külön, szép rendiben.
És mutassák ki, üzleti szokásként,
— Minthogy lelkenek számadása van,
S minthogy közöttünk sem lehet az másként —
Mi az én terhem, mi az én javam?*

*Ha billen a bilánsz s javamra bár csak
Egyetlen kis szemer mutatkozik:
Nem éltem hjába, kedves pályatársak,
E hit táplál halálos holtomig.
Ha billen a bilánsz s terhemre tán:
Nos akkor csüggedten így szólhatok:
Több hasznodra lett vón, fajom, hazám!
Ha tanár helyett nap számos vagyok...!*

*De tán tovább nem is füzöm és toldozom...
A meddig más pihen,
Álmatlan éjimen
Tetszik látni? ilyesmikről gondolkozom.*

Sándor Domokos.

A miniszter, mint fentebb elmondtuk, a dologról magának részletes jelentéstételt kívánt. A vármegyei mezőgazdasági bizottság a m. hó 24-én tartott ülésében tárgyalta a nagyfontosságú kérdést s onnan Dr. Török Albert és Ádám Albert aláírásával a következő feliratot küldték Darányi miniszternek:

Udvarhelyvármegye mezőgazdasági bizottsága a sz.-udvarhelyi f. év október 24-én tartott ülésében vette tárgyalás alá a Dr. Török Albert nyugalmazott főispánnak közvetlen nagyméltóságodhoz beadott, s a vármegye alispánja útján véleményezés végett bizottságunkhoz juttatott azon előterjesztését, melyben általánosságban a székely vármegyék, s köztük Udvarhelyvármegye lakóinak, a közös erdő és legelőben levő arányrészeik potom áron való eladásával bekövetkező szomorú helyzetét ösmertetve, ennek megakadályozására kormányi intézkedést kér.

Mezőgazdasági bizottságunk ezen előterjesztést, egyhangulag hozott határozatával, elfogadja, s az abban foglaltakkal mindenben egyetértve, azt a következő véleménye kíséretében határozta el nagyméltóságod elé terjeszteni:

1. Kéressék fel nagyméltóságod, miszerint kegyeskedjék egy szakértő közeget — lehető sürgősen — a czéltől küldeni ki Udvarhely-, Háromszék- és Csikvármegyék területére, hogy a telekkönyvi adatok és más privát értesülésekből is szerezzen meggyőződést arról, hogy

a) az állami felügyelet alatt álló erdő és legelő arányrészekből hány százalék lett ezideig elidegenítve és milyen árak mellett?

b) hogy a már egyszer arányosított erdőterületekre vonatkozólag másad, sőt harmad ízben is hány esetben rendelték el a kir. törvényszékek az újbóli arányosítást, vagy a mint hivatalos nyelven kifejezve van, az arányosítás fejlesztését, az összes erdőbirtokosok költségeinek terhére.

2. Kéressék fel nagyméltóságod, hogy az igazságügyi miniszter ural egyetértőleg, az arányosítás fejlesztése czimén folyamatba tett arányosítás, további intézkedésig — a mezőgazdasági érdekek szempontjából — szüntettessék be.

3. Kéressék fel nagyméltóságod, hogy a kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg, a kisajátítási törvény oda módosítottassék, miszerint közérdekből — milyenek a közbirtokosok legeltetési és faizási érdeke — a kisajátítási jog feltétlen érvényesítendő azokkal szemben, kik a közbirtokossági közhelyekből 1871. év óta területeket vásároltak.

Nagyméltóságú miniszter úr, Kegyelmes urunk! Rendkívüli körülmények, rendkívüli intézkedéseket igényelnek! Azt pedig, hogy a székely vármegye lakosságának csaknem felerésze életfenntartásának alapját képező erdő- és legelőterületek megsemmisülése s ez által az ország keleti határát lakó legtisztább székely magyarság kivándorlása és megsemmisülése nem rendkívüli körülmény, hisszük, hogy kétségbe vonni senki sem fogja!

Ha pedig a nagyméltóságod ez ideig tapasztalt kormányzási tevékenysége, törvényhozási vagy novelláris uton módot nem talál e kérdés oly módon megoldására, hogy az eddig a kisbirtokosok kezéből neveltséges potom áron megvett arányrészek azoknak visszaadassanak, vagy kisajátítás útján az államkincstár által — mondjuk 30 vagy 50 évi törlesztés mellett — visszaváltassanak, s azok a közbirtokossági vagyonhoz csatolva — állami felügyelet alatt — jövőre is meg ne hagyassanak, s ezáltal a székelység felerészenek életfenntartási alapja ne biztosítottassék; és ha módját nem találja annak, hogy az ugy nevezett arányosítási fejlesztések meg ne szüntessenek: egész bizonyossággal megmerjük jósolni, hogy ezzel milliókat érő közkinccs fog megsemmisülni, s vele Magyarország keleti védbástyájául szolgált székelység egy század alatt megszűnik létezni s csak mint történeti adat marad fenn a történészek számára s ezen, semmi áttelepítési kérdéssel segíteni nem fog lehetni; s csupán csak oly radikális eszközök létesítésével, mihez más nagy nemzetek sem félték — egy népfaj megvédése érdekében — hozzányulni; s annál kevésbé félhetünk mi, kik vajmi kevesen vagyunk!!

Ha nagyméltóságod véleményünk elfogadásával egy szakközegét kegyes lesz ezen ügy tanulmányozása és adatgyűjtés végett kiküldeni: ezen adatokból meggyőződést fog szerezni arról, hogy itt a veszély mily égető nagy; s meg fog győződni arról, hogy ha az arányrészek eladása s az arányosítás tovább fejlesztése elé törvényhozási vagy novelláris

uton gát nem emeltetik, százezrek kezéből fog a megélhetésre szolgáló alap kivételni s egyes üzredek tulajdonába átmenni; s ezzel a megszüntetett urbéri rendszer helyébe egy más, a rabszolga rendszer fog lépni, minek bizonyos következménye: a legvörösebb szocializmusnak a mezőgazdaságba való felburjánzása, ennek minden sötét borzalmaival, vagy a bekövetkező koldusbotlással, egy népfaj kivándorlása és megszűnése; és milliókat tevő közvagnak teljes megsemmisülése!

Mert, kegyelmes uram! a nép, ki a jövővel keveset törődik, ezen veszélyt ez időszert még nem látja, annak következményeit közvetlenül nem tapasztalja, mivel az arányrészek vásárlói, a megvett területeket csak tulajdonjogilag nevékre kebeleztetik, de eladókat annak legeltetési és faizási haszonélvezetében mindaddig meghagyják, míg az arányrészek kiszakításához szükséges területeket össze nem vásárolják s míg az ezen alapon keresztül nem vitt törvényes kiszakítással a használati jogot is magoknak nem biztosíthatják; s mivel a kisbirtokosok közepén ez időszert csak azt tapasztalja, hogy arányrésziért pénzt kap s azért a legeltetést és faizást is élvezi, az eladási inger ezen példákól oly veszélyessé nőtte ki magát, hogy ma már az eladók kínálják a vásárlókat s el sem képzelve azt, hogy mi lesz velük akkor, ha az arányosítás fejlesztésével a törvényszék vásárlóknak adja át e területeket s eladók ugy a faizási, mint a legeltetési jogaikól, mint egyedüli keresetforrásaiktól, megfosztva lesznek.

Ez alkalommal bátrak vagyunk rámutatni még egy más körülményre is, mi a kisbirtokosságot arra ösztönzi, hogy arányrésztől — ha potomáron is — de megváljék: ugyanis a kir. törvényszék, legalább Udvarhelyvármegye területén minden esetben, az arányosítás fejlesztését még akkor is elrendelte, ha az már évekké elzölt keresztül vitetett s ha időközben egyesek 100 hold, az arányrészek kiszakításához megkívántató területet szereztek s annak kiszakítását kérelmezték s minden esetben azt nem a kérelmezők, hanem az összes érdekeltek költségére foganatosította s nincs bámulni való azon, ha a kisbirtokos a sok arányosítási költségektől irtózva, a következmények megfontolása nélkül megválni igyekszik attól, mi neki — mondjuk egy évtized alatt — két esetben is tetemes költséget okozott.

Ezek felfejtése és véleményünk indokolása után ismételten bátrak vagyunk nagyméltóságodnak véleményünket nagybecsű figyelmébe ajánlani s annak keresztülvitelét alázattal kérni.

Ujdonságok.

Memento mori.

— November 1.

Egy napra elcsendesednek az ádáz küzdelmek, egy napra beborít mindent fátylával a borongó emlékezet, egy napra itt hagyjuk a jelent minden sivárságával, ott hagyjuk a jövőt minden bizonytalanságával, rózsás reményeivel, mert megdönti reményeinket a megváltozhatatlan mulandóság dermesztő tudata. Most még egekbe szárnyaló merész vágyaink megszibbadva, lankadtnak hullnak a porba s vezeklő szívvél, bűnbánó orczával borulunk kedveseinknek gyepes sírhalmára, arra a kiáltó bizonyosságára czéljaink hiábavalóságának. Büszke sírkeresztek, bedőlt fejfák intenek bennünket a memento morira s mi félelemmel borulunk le a halál nagysága előtt, semmiségünk lesújtó tudatában.

Memento mori! — te vagy örök pointeje az ember tragédiájának. Annak a fenséges tragédiának, melynek neve: élet s melynek örökké küzdő hőse az ember; annak a tragédiának, melynek hőse csak küzd, de mindig elbukik, ki nem juthat győzelemre soha, mert pályája kezdetén, élete delén, dicsősége teljében, vagy gyászos bukásában egyaránt ott függ feje felett Damokles kardjaként a memento mori...

Azonban nem ez a függő kard, nem a kicsinyes félelemnek mottója az, hogy: emlékezzünk a halálról, hanem az enyhülésé, a vigasztalásé. Feleleml vigasztal bennünket az a tudat, hogy hatalomnak, gazdaságnak, dicsőségnek, fénynek csak egy vége lesz egykoron, mint a nyomoruságnak, kinnak, szenvedésnek. Hiába igazságtalan az élet, hiába oszt kegyeket ennek, terheket amannak, hiába czáfolja meg lépten-nyomon, hogy porból lettünk, porrá leszünk, megintelen megjön az egyenlőség a halálban.

A fegyver, melylyel fenhéjazó czéljaink elérésére küzdünk az élet kemény tu ajában, e napon kihull kezeinkből s koszorukkal, virágokkal megrakodtna a temetőbe zárandokolunk. Legyen áldott a teremtő neve, aki ugy alkotva az emberi szívet, hogy képtelen hinni az örök enyészetben: érzi, sejt, hogy muló csupán maga az anyag. Az emberi szem, bár látja a halál pusztító hatalmát, a lélek feljugg diadalmasan, mert érzi, hogy feltámad az ige, az eszme...

Kedveseinkért hulló könnyeinken át beragyog lelkünkbe a vigasztaló szívárvány, hogy van élet még a siron tul is, új virág fakad a romokon, a lélek feltámadásának örököző virága s sohaj szalad ki ajkunkon:

„Elmulnak az évek, eliramlik az élet,
Jer kedvesem, új az ölemben ide:
Ki ma fejedet keblemre tevéd le
Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?...“

A reformáció ünnepe. A múlt hó utolsó napján volt háromszáznolcvanhárom éve annak, hogy a nagy reformátor, Luther a vittenbergi vár templomának ajtajára kiszögezte 95 tételét. A helybeli református egyházközség méltó módon ünnepelte meg a múlt vasárnap, a ref. templomban a protestantizmus fenéséges eszméinek évfordulóját. *Bedő Ferencz* főpap gyönyörű beszédben méltatta a nap jelentőségét. Imát *Molnár Imre* és *Sebestyén Sándor* s. lelkészek mondtak. Közben *Jánosy Iluska* csengő tiszta hangjával — és a Székely Dalegylet énekelt.

Személyi hír. Dr. László Mihály Székelyudvarhely város képviselője okt. 31-én utazott el városunkból Budapestre. Tiszteletére a vasutnál barátai jelentek meg.

Szent Imre ünnepély. A r. kath. főgimnázium és finevelő-intézet védőszentjének tiszteletére holnap délelőtt 10 órakor az intézet disztermében igen élvezetesnek ígérkező műsorral ünnepélyt rendez. A műsor 9 pontból áll, amelyet megelőzőleg a plebánia templomban 9 órakor szent mise előz meg. A közönséget az ünnepélyre az igazgatóság szívesen látja.

Az orvosok országos szövetségének udvarhelyi fiókja m. hó 31-én Dr. *Kassay Albert* elnöklété menett rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a megye orvosai közül jelentékeny számban jelentek meg. A belügyminiszter tudvalevőleg nem régiben összeállította az orvosok díjtáblázatát. A táblázat négy különféle fokozatot állapít meg, tekintettel a városok és községek különböző viszonyaira. A miniszter egyúttal felhívta a törvényhatóságokat, hogy a táblázatokra tegyék meg észrevételeiket, s különösen abban az irányban nyilatkozzanak, hogy területükön mily díjfokozatok volnának legmegfelelőbbek. A miniszter felhívása értelmében a díjtáblázatot a helyi orvosszövetség fiókjának kiadták. Az orvos-szövetség rendkívüli gyűlésében vette tárgyalás alá azt, s úgy állapodott meg, hogy a várost a harmadik, a vidéket pedig a negyedik fokozatba sorolta. A gyűlés második tárgyát az Országos szövetség nyugdíjalap gyarapítása képezte. Orvosainkról van — ez ismeretes tény — a legkevésbé gondoskodva jövőjüket illetőleg. Azok az emberek, kik egész életüket a közcélra fordítják, nehéz szolgálatot teljesítenek, ha csak életükben valamely ritka véletlen által vagyonhoz nem jutottak, fáradságos munkájuk által képtelenek akkora vagyont gyűjteni, hogy rokkantságuk esetén magukat tisztességesen, megfelelően fenn tudják tartani. E célra van hivatva megteremteni, aggságukról, családjukról gondoskodni — az országos orvos nyugdíj intézet, a mely mintegy három éve áll fenn, s máris szép tőkével rendelkezik. E tőke gyarapodására a helybeli fiók szövetség egy 200 koronás alapítványt szavazott meg e gyűlésen, s egyben elhatározta, hogy társadalmi uton is gyűjtést rendez. A gyűjtő iverk tartását az összes jelenvoltak elvállalták.

Színház. *Fekete Béla* szintársulata előadásai sorozatát, mint azt egy szini jelentésben köztudomásra hozza, 7-én szerdán kezdi meg. A késés okát abban adja, hogy *Festetich gróf* szinifelügyelő, aki most országos körutat tart. Csik-Szeredában két estén nézte meg a társulatot. A társulat ujonnan szerződött primadonnája *Thury Mariska*, a társulattal városunkban fog először fellépni, amely elé természetesen a közönség kíváncsian néz, mivel *Thury* eddig a legnagyobb színpadokon játszott. A bérlégyűjtés, amint azt már említettük, ritka szép eredménnyel történt meg, amit a társulat részben tavaszi itteni működésének lehet tulajdonítani. Bérelni még mindig lehet *Mátray* titkárnál, aki tegnap városunkba érkezett.

Szell Kálmán köszönete. *László Mihály* képviselő beszámolója alkalmából küldött üdvözlő sürgönyre *Szell Kálmán* miniszterelnök a következő távirati köszönetet küldte:

Dr. Nagy Samu urnak Székelyudvarhely. A háza javát célzó törekvésben kiváló szult helyezve további hazafias támogatásukra, szíves üdvözlötükért és kifejezett ragaszkodásukért legmelegebb köszönetet mondok.

Szell Kálmán.

Tanítóképző-intézeti növendékek találkaja. A következő sorokat vettük: A székelykereszturi áll. tanítóképző-intézet volt tanítványai felkérletnek, hogy az intézet 30 éves fennállása alkalmából november 7-ik napjára a tanügyi és a napilapokban összehívott találkozásra és ünnepségre szíveskedjenek eljönni. Az ünnepség tárgysorozata: november 6-án este ismerkedés, 7-én d. e. 10 órakor isteni tisztelet mindhárom templomban, isteni tisztelet után összejövetel a tanítóképző-intézet tornatermében, hol megnyitó beszédet tart *Felméry Albert* kolozsvári áll.

tanítóképző-intézeti tanár, üdvözlő beszédet tart *Borbély Sámuel* tan. kép. igazgató, a volt és jelenlegi tanárok üdvözlése, az elhalt tanárok sirjának megkoszorúzása. Közébed. Este dalestély a „Tanítók Háza“ javára, melyre külön is fog meghívó kibocsátatni. A központi biz. f. évi okt. 6-án tartott gyűlése határozatából *Belle László* elnök.

Képviselői beszámoló. Dr. *Heltai Ferencz*, az oklándi kerület képviselője e hó 1-én Oklándra érkezett, hol aznap délután választóinak képviselői működéséről beszámolt. Este tiszteletére nagy társas vacsora volt.

„Az állatok világa.“ *Brehm* hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a 2-ik füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bámulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leirással, amely a munkát az egész világon kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencz kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatu műlap és egy színes nyomatu műmelléklet. Az állatok világa *Légrády* testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, Váci-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben kapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

Iparosok fillérestélye. A polgári önképző egyelet rendes fillérestélyeit m. hó 29-én kezdte meg, amidőn *Solymossy* *Endre* tanár, egyleti elnök egy buzditó megnyitó beszédet tartott. A holnap estélyi műsora a következő: *Hancz Sándor* szaval, *Nyitraj József* monologot ad elő, *Opris Miklós* énekel. Az estély rendezői: *Derzsi Irma*, *Ráduly Miczi*, *Válenstik Endre*, *Jakabovszky József*.

Törvényszéki monstre főtárgyalás. Még a milleniumi évben, 1896. szept. hóban történt, hogy dr. *Voith* *Gerő* vizsgáló bíró a tagosítási tárgyalás megejtése végett *Zetelakára* kiszállott. A tárgyaláson jelenvolt 5—600 embert azonban *Lőrincz L.* és társai annyira felizgatták a tagosítás ellen, hogy a néptömeg fenyegető álláspontot foglalt el s késznek mutatkozott annak meggátolására saját életének veszélyeztetésével. A vizsgálóbíró felfogván a helyzetet, hogy a jelenlevő csendőrség vajmi csekély a zajongók megfenyítésére — a tárgyalást elhalasztotta. Távozásakor azonban kövel dobálták meg, de szerencsétlenség nem történt. Hatóság elleni erőszak vétségért fogták pörbe *Lőrinczet* és társait s az ügy főtárgyalása decz. hó 7-én lesz a helybeli kir. törvényszéknél.

A Korcsolya-egylet évi rendes közgyűlését ma délelőtt 11 órakor tartja az elnök irodai helyiségében.

Hegedüs miniszter üdvözlöte. A *László Mihály* beszámolója alkalmából tartott banketten *Hegedüs* miniszter táviratilag lett üdvözlöve, melyre a miniszter Dr. *Nagy Samuhoz* a következő sürgönyt küldötte: „Szíves üdvözlötüket őszintén köszönöm, legyenek meggyőződve, hogy a székelység közgazdasági érdekeit mindenkor szívemen viselem. *Hegedüs*.“

A Székelyföld népének kizsákmányolása ellen Dr. *Török Albert* ny. főispán — kinek tollából lapunk mai számában egy igen érdekes, nagy horderejű cikket közlünk — tudvalevőleg mozgalmat indított meg, a melynek hullámai az egész székelyföldön visszhangra találtak. Háromszék vármegye egyik nagyközségéből a mai nap folyamán egy monstreputáció fogja *Törököt* felkeresni, hogy ez ügyben ő tőle felvilágosítást, utbaigazítást nyerjen.

A kik a Nőegylet fillérestélyeit rendezik. A Nőegylet tudvalevőleg ez évadban szerdai fillérestélyeit elejtette, s azok helyett minden második szombatára estélyeket tervez, a midőn meghatározott belépti díjat szed. Azokhoz a hölgyekhez, akik megelőző évi szereplésükkel arra engedtek következtetni, hogy a rendezőséget az idén is elvállalják, az aláírási iverket a napokban vitték el. Alkalmunk volt betekinteni ez iverbe és elszomorodva voltunk kénytelenek konstatálni azt, hogy az udvarhelyi társaságot olyan részvétlenséggel, amilyent onnan kiolvastunk, képtelenség összehozni, összetartani. Sajátos társadalmi viszonyainknál fogva e város társaságának nemesebb szorakozásban alig van része. A Nőegylet estélyei voltak azok, ahol a társaság, mint neutrális helyen összejöhetett, s vékony pénzen sokszor művelzetben volt része. Ez estélyek már mintegy két évvel ezelőtt kezdtek elveszteni, könnyen megmagyarázható okokból, vonzásukat, érdekességüket, s az odajárók száma megsappant. Valószínűleg ezen intenczióból lett a számuk felényire redukálva ez évre, meg talán azért is, hogy működőket szükséglet szerinti számban kapni már-már illuzóriussá vált. Az orvosság azonban nem vált be, mert a fillérestélyek számával arányban nem

állóan, a rendezők száma annyira megkevesbedett, hogy az egész évad estélyeinek a rendezését csak arra az egynehány vállalkozó lelkes hölgyre rábizni, tulságos megterhelhetés volna. A művelődés, a társasélet mértföld-mutatói között, kétségtelen, az a legszebb oszlop, mire oda fejlődött az emberi szív, hogy az árváknak sorsát fölkarolva, megtanulták, hogy miként lehet fölszárítani a leperdülő könnyet. Ennek a szeretetnek kötelességeit s e kötelességnek konzekvenciáit a nők ismerik legjobban, vagy csakis ők ismerik. Ilyen célzattal állítatott fenn 25 éven keresztül ez egyelet, s ilyen célzattal tarthatja fenn magát továbbra is. Ennek ápolására, fenntartására vannak a fillérestélyek, most már estélyek hivatvák. Ezeknek erkölcsi sikerét, anyagi hasznát csakis úgy lehet elérni, ha az egyesület tagjai kötelességüket hiven, önfeláldozóan teljesítik, s nem csak a mások fáradsága által megteremtett estélyeken vesznek részt, hanem ők maguk is kötelességüknek ismerik azok rendezésének elvállalását. Ugy akkor az estélyek sikere is föltétlen biztosítva van.

Öngyilkosság. *Péter Ignác* fiatal asztalos segéd m. hó 29-én *Csere-utczai* lakásán szíven lötte magát. Halálának okául reménytelen szerelmét mondják.

Halottak napjára.

*Temetőbe a holtakhoz
Ma kegyelet s hála vezet,
Virágok közt kis mécskékből
Fecsellog az emlékezet . . .*

*A gyász helyén minden csendes,
Oh be szomorú és néma,
Hány bus könyttől ázik mostan
Az enyészett sirhajléka . . . ?*

*A sir szája mily sebet vág
Látom, a mint közte járok.
Hullt remény és letűnt hír, fény
S vannak frissen tört virágok.*

*Kiknek boldogságuk törve,
Az árvák, kik gyászban élnek,
Fájó a sir, mert ők érzik
Terhét, buját elmúlt létnek.*

*Rövid éltünk s a sir örök,
S arra hány nem gondol már ma,
Hogy ha árva könyet enyhít
Boldogabb lesz a sir álma.*

Kertész Albert.

Tűzoltói gyakorlatok. A helybeli Önkéntes tűzoltó-egylet ma délután 2 órakor tartja a barompiac-téren záró-gyakorlatát. A gyakorlat sorrendje: 1. Katonai sor- és szakaszgyakorlat. 2. Iskola- és gyors-szerelés 2 és 4 kerekű mozdony fecskendővel. 3. Mászó- és mentőgyakorlatok a mászóházon, első és második emeletre kétkaru támasz- és dugólétrákkal. 4. Önmentés egy és két kötéllel. 5. Mentő-zsák és ugró-ponyvával való gyakorlat. 6. Jelképes támadás és oltás. 7. Diszmenet a kiküldött bizottság előtt. 8. Jutalmak kiosztása.

Halálozás. Folyó hó 2-án hunyt el *Biró Ignác* k. albiró életének 35-ik évében *Zetelakán*. A szolgálatkész ember, szorgalmas hivatalnok porait ma délelőtt temetik el. Haláláról a község előljárósága bocsátott ki gyászjelentést.

Titokzatos gyilkosság. Rava községben nagy izgatottságot keltett, hogy *Bálint István* földmivest szobájában halva találták. A törvényszéki vizsgálatot a helyszínén a kir. ügyész és vizsgálóbíró pénteken ejtették meg. Az orvosrendőri hullavizsgálat ugyanakkor nem lett keresztülvive, s így nem volt megállapítható az, hogy valjon ütés, vagy pedig ütődés okozta-e a szerencsétlen ember halálát.

Erdélyi Képes Naptár. Az 1901-ik évre ez alkalommal a 42-ik évfolyamban, *Stein János* kiadásában *Kolozsvárt* már megjelent a *Közhasznu erdélyi képes naptár*, a mely a vásárok hibátlan kiadására is tekintettel van. A tartalmas, száznál több oldalra terjedő, illusztrált naptárt, melynek ára 60 fillér, a közönség figyelmébe ajánljuk.

Trefás dalestély. A Székely Dalegylet, mint jeleztük, élvezetesnek ígérkező trefás estélyét f. hó 11-én tartja meg a vármegyeház disztermében. Az estély sikerének érdekében a városuknak már annyiszor dicsőséget szerzett Dalegylet rendezősége mindent elkövet. A főrendezőséget *Riemer K. Gusztáv* vállalta el, aki a tavalyi hasonló estélyen tapasztalt alapján készíti elő a mulatságot. A közönség köreiből az érdeklődés általános, s a rendezőség óriási arányú előkészületeit, kiadásait méltányolva, azon kötelességének tartja megjelenni. A műsort a

napokban hordják ki, s az változatosságával, élénkségével bizonyára már jóelőre felcsigázta a kíváncsiságot. Az árakat a legminimálisabbra szabták, amennyiben 1 és 2 koronások. Karzati számozott ülőhelyet Gyertyánffy könyvkereskedésében lehet váltani.

Az ipari törzskönyvek. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter iparfejlesztési programjának egyik lényeges pontja az iparfejlesztési és kormányzati célokra szolgáló ipari törzskönyvek létesítése. A törzskönyv szervezésére vonatkozó munkálatok a kereskedelmi miniszteriumban már teljesen befejezést nyertek. A törzskönyvi munkálatok megkezdése előtt azonban a miniszter ismerni óhajtotta ama közigazgatási hatóságok nézeteit, amelyek az ipari és az ezzel kapcsolatos ügyekkel foglalkoznak s amelyek közreműködésével az ipari törzskönyv is készülni fog. A miniszter e célból az érdekelt tényezőket május 29-ére értekezletre hívta egybe, melyen Dr. Damokos Andor alispán is megjelent. A megjelentek mindannyian meleg hangon adtak kifejezést elismerésüknek és köszönetüknek Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter figyelmessége iránt, azzal, hogy az ipari törzskönyv létesítésének sürgős szükségét mindnyájan elismerik és hogy a munkálat végrehajtásánál való közreműködésüket a legnagyobb készséggel megígérik. A tervezet általános elveire vonatkozó megállapodás után az értekezlet tüzetesen tárgyalta a törzskönyvi munkálat egyes részleteit, valamint az elkészült ipari törzskönyvek tovább vezetésének módjait s e tárgyalás folyamán, a gyakorlati élet igényeinek megfelelő néhány módosítás után a tervezetet egész terjedelmében elfogadta.

Vármegyei közgyűlés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én d. e. 10 órakor kezdődőleg a vármegyeház dísztermében rendkívüli közgyűlést. A tárgysorozat 31 pontból áll s kormányrendeleteket, hivatalos előterjesztéseket, községi ügyeket, átiratot és indítványokat tárgyal.

Elégett gyermek. A szülői gondatlanságnak ismét és kitudja hányadszor, áldozata van. Korond községben történt a napokban, hogy Gotthárd Ferencné hat hónapos leánykáját a tűz közelében letette. A tűzből kipattanó szikrától a cseppteremtés rongya tüzet fogott, s mielőtt észrevették volna akkora égési sebeket szenvedett, hogy belehalt. A gondatlán, vétkes szülő ellen a vizsgálat folyamatban van.

Hetedik m. k. szabadalmazott osztályorsjáték. Az előttünk fekvő tervezet szerint az I. osztály hazája már nov. 15. és 16-án lesz, mely alkalomból figyelmeztetjük olvasóinkat a Török A. és Társa bankházára, Budapest Váci-körut 4/a, mely egyike a legnagyobb detail üzleteknek, ajánlhatjuk, mert ez a cég nagy szerencsével játszik és körülbelül 4 millió korona nyeresémet fizetett ki vevőinek. Aki Török A. és Társ budapesti bankházában Váci-körut 4/a sorsjegyet vásárol a legjobb kezében van.

A székely örökségről.

Nehéz feladat arról az állapotról valamit írni, melynek dicső multja, a valódi történelmet megelőző mese és regében gyökerezik, de jövője nem lesz.

Egy maroknyi nép, a hagyomány szerint a népvándorlás homályos korszakában Skythiából kimosdul és a Kárpátok keleti hegláncolatában megtelepedik. Ez volt az az ősfoglalású föld, melyben sem a fejedelmek, sem a fiscus megszakadás esetén nem örökölhetett. Erről is énekelte a nemzet koszorús költője: „Bölcsöd ez s majdan sírod is, mely ápol s hantjával eltakar.”

Egy ezredév tanúsága igazolja, hogy ez a maroknyi nép, ezt az őseinek porai által megszentelt földet vérvél öntözte és megtartotta.

A viszonyok és abban a székely nép modern utódai azonban megváltoztak. A gőzerővel való megélhetésnek feltételei, a nevelésnek átalakító hatása és a közlekedés könnyűségének esélyei: észrevétlenül kivetkőztették a székely népet őseinek fajfentartó erényeiből. Szomorú és megdöbbentő jele ennek az a könnyelmű felfogás, melylyel a székely nép nagy tömege őseitől örökölt eredségekből és legelőbbségben való arányrészét potomáron elvesztegeti, jött-ment embereknek eladja; hogy azután koldusbotra támaszkodva elvándoroljon egy képzelt, de nem létező jobb hazába.

A régi erdélyi törvények: Verbóczy hármaskönyve, az Aprobata és Compilata constitutiók és Novelláris ártikulusok, valamint az agyagfalvi székely országgyűléseken meghozott törvényekből eléggé kitűnik, hogy a székely nemzet minden tagja szabad és független volt és mint ilyen nemzeti jogokat élvezett.

Mindezek dacára azonban, századok lefolyása alatt különösen a haza védelmére eszközölt lustralis könyvek (összeírások) felvétele alkalmával, hol a haza védelme szempontjából minden élő székely ember anyagi erejéhez képest „Primor“-nak, Primipilusnak és Pixidáriusnak összeíratott — sikerült a a jobbagyságot és zsellérséget a Székelyföldre is becsempészni. Elősegítette ezen áramlatot a nagyobb és módosabb uraknak azon hiúsága és kapzsisága, hogy tiszta székely örökségű birtokaikra a fejedelmektől donatiót kértek, hogy a vármegyei nemességek egyenrangúak lehessenek; és a gyengébb birtokokba jobbagyokat vagy zselléreket telepítettek, vagy a gyengébb birtokosokat jobbagyokká lenni kényszerítették.

Mind ezen visszaélésen alapuló állapotoknak azonban az 1848. évi törvényhozás egyszerre véget vetett, midőn a jobbagyokat és zselléreket felszabadította.

Alig telt el azonban egy félszázad az 1848. évi dicső korszaktól és a történelem esélyei ismétlik magukat.

A kivívott jogegyenlőség, szabadság és testvériség küzdelmei nem szüntették meg az erősebb nyomását a gyengébbel szemben.

A közvagyonnak, a nagyterjedelmű erdségeknél és legelőknél szabályozása alkalmából is igaznak bizonyul az a régi közmondás, hogy a nagy hal elnyeli a kis halat, az erősebb elnyomja a gyengét. Ez a küzdelem hivatva van a székely nép nagy tömegének megélhetési feltételeit lehetetlenné tenni és függetlenségét megdönteni. Ez a közeljövő látkepe, mely a székely népesség nagy tömegét fenyegeti; ha a kormány és esetleg a törvényhozás nem gondoskodik sürgősen ennek a veszélynek megakadályozásáról.

Egy székely.

Szerkesztői üzenet.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

I. K. P.-d. „Szerénység“ című cikkét sajnálatunkra nem közölhetjük. Már régesrégén egy lap fölvetette a kérdést azzal a czímmel érdemes-e szerénynek lenni, és a többiek közt a következő igen találó választ kapta: „Az üzleti világban gyakran megfigyeltem, hogy tehetséges emberek akármibe kezdenek is, nem képesek előre jutni, míg más, sokkal csekélyebb szellemi képességű emberek ezeket tulszárnyalják és csakhamar magasabb állásokba jutnak. Kutatni kezdtem, hogy ez anomália honnan ered és azt tapasztaltam, hogy az ember, aki nem boldogul, szerény és tartózkodó volt és minden föltűnés nélkül végezte munkáját, a másik, szerencsésebb pedig minden alkalmat megragadott arra, hogy magának reklámot csináljon. Az előbbi iránt főnökei alig érdeklődtek, míg a másik magára vonta a figyelmet és rövid idő múlva őt tartották a jobb munkásnak. Egy másik esetben megfigyeltem, hogy egy fiatal segéd, aki később lépett be egy nagy szállító üzletbe, mint a többi alkalmazott és csak nagyon közepesen dolgozott, pár hónap alatt valamennyit tulszárnyalta. Ez az ember ügyes volt és nagyon jól tudott beszélni, be tudta magát hizelegni főnökeinek kegyeibe, a legnagyobb vevők előtt pedig úgy tüntette föl magát, mint aki bizalmi ember, fontoskodott, de nem otromba módon és csakhamar ő volt az iroda legismertebb személyisége. Ismételve emelték a fizetését és minden tekintetben kitüntették, míg végre üzletvezető lett. Értett hozzá, hogy az üzletet nagy hangon, a legnagyobb pompával képviselje. Ez tetszett, míg az óvatos, meghuzódó, félreálló szerénység nagyon nyomoruságos benyomást tett. Ezért hát az az én véleményem, hogy ne rejtsd az ember a gyertyáját, ha csupán csak egy gyertyácska volna is, a véka alá, hanem inkább olyan helyre állítsa, ahol mindenkinél a szemébe tűnik. Ússe az ember a reklám dobját, míg képességeit és erényeit mindenki visszhangoztatja.“ Ime így szól a tanács, de hány ember van, aki elolvassa és továbbra is gyámoltalan szerény marad.

Sz. M. O. Az esküdtek és esküdtbírák törvénykönyvét (1897: XXXIII. t.-cz.) a Gyertyánffy-könyvkereskedésben 60 filléért megkapja. E könyvből részletesen informálhatja magát teendői felől.

HIVOTOLAS RÉSZ.

Terjeszkedések.

Mindenekelőtt ödvözlök a lovagios modor nemzetet, o ki engem gyelen betses lopok hivotos rovatának elfoglolas olkolmából — Székely Odvorheljrol az u szimpatiojanok szamtolon gyelivel holmozto el. Koptom nedvunnul latkipes levelezulop es ket fizetetlen levil. Otanvitel nem erkezto semmi. Edjedol o megyei hivotos ojsag nem grotolalto meg, o mit ozon korolmenygy altol tedok kimenteni es mogomnok megmodgyorazni, hogy a kuzbeesett holottok nopjo olkolmabol no gyon el volta mogat foglolvo o kegyeles fajdolomtol, oz u „sojat“ monkotarsai fulutt, o kiket allondó csfolkodasoivol o foljo evben is o mogó jo izlesének szemitombjo olá temett. O kedgyeles vollaró nopro voló tekintetbul o molt heti számábó sokogyan nem is kompromettaltó edjik monkotarso sem es o tekintetós vármegye kuzul sem nem horcolto meg senki. Ogy szinte o heljbeli kunvkoto iporosokkol sem nem arlejtette mogat. Mint ozonon felhivotos forrásból értesolok, ozlete kifoggya bitvenni o gyvu héten es o szerkesztiségi szobo eszoknyogoti sorkába ejd hentesolzet fogjo berendezni bodegá-

vol. O cimtablo tervezetit már el is kiszitette mogának ejd heljbeli építumesterrel o kúvetkező modjoros fulirottol:

Szerkesztisugonkben o mói nop-tul valogotott disznusagok kop-hatok. — Bemenet o kopu olott.

Ezen cimtablo o hivotos ojsagtól nem is igen nojd.

O j a b b b e h e g e d o l e s e k .

O molt hiten ejd nojdon lilekemelu onnepiljen voltom mogomot gyelen. O Lászlu Mihál képviselő oreság beszámolóját kúvetó bonketten.

O kolomós jó hongolatot izletós itelök, kolans kiszolgalás es jonjoro toasztok foszeretik. Kolomosen ejd puharkusztintó o miszaros Szobó Ferentz Jozó Ede hon-orográf oreságtól folmenats hotás sináltó. Itette o nyogolmozott Turuk Olbert Eged fuispán oz üvé khomáját es mogosztolto oz u nojdszoro etváj, mondván, hojd u méltóságó mostand is jól eszik, iszik es bozirozza mogát o népjog megvidisre.

Otáno még tübb szúnuk beszilte, de senki se nem olejon hotással.

I g e n n o j d - e ?

Meg kell mogomot mig emlikezni ejd esemengyruil szintén o molt hitruil. Ez o esemény o heljbeli nüegyletben odto mogát elü.

Toloidonkippen ott khöll o fonolat oz eseminytül fulvennem, o mikor o nüegyleti szulga elcsigázott orcolottal es ejd oláirási ivvel rohanta be mogát hozzám is elokodó folladozással orro kirte engem hojd vállaljam in el.

— Szorele borele! Mit vállolj in el?

Ejd oláirási ivt nyomto oz in kezibe, o meljen ejd somó heljbeli kisosszongytól oz u neve állott s o melje ful voltó oz illetü somó kisasszongy szolitvo, hojd a nüejdlet legkúzelebbi üstvényén o rendezüség válloljo el es minden kisosszongy neve otán sojátkezőleg olá volta mogát irvo, hojd „in nem rendezek.“

— Erele berele, szörnyölködik mogomot, holjó mogo nöejleti szulga, mit okorjo mogó ezen oláirási ivvel, hiszen in nem vojdlak egy kisosszongy o nüegylettül?

— Irjo odo, hojd elválloljo o rendezüség — ordította a szulga, különben obbó a helje odjon ötöm. Nem fotkosom mogom tübbe kisosszongyok otán.

— Nü! oztotot jól is töszí, fovolázto odo oz u fölébe, oztotot jól teszi, ho nem fotkosso mogát o kisasszongyok otáu, olejon polával én se nem fotkosnám mogomot otának.

Otób könyörgisre fogtó.

— Irjó odo, könyörögte, hojd elfogodjo o rendezüség, mert kolomben elvesztem o kengeremet, nulcz jermekem es nüm von.

Erele berele gondolkaztom mogombó, miotom ne vessze el o kengyir. Jokorolok in is ejd jótikongyság o jótikongy nüejdlettel szembe — es oláirtom, hojd o rendezüség elfogodjó — Jajtelesz Zelma...

Ez volto ejd kis honcvotság tülem, de gondulto mogombó, hojd mint kisasszongy nem irhotok Jajtelesz Szálmi, — irok Jajtelesz Zelma. Lejden legolább oz oláirás nüi, ha in vojdlak is ejd férjfió.

Solem bolem! Kúszönök in az ilejen jótékongy nüejdlet, o hol o jutékongy hülgyek egytül ejdig oztotot irják, hojd nem rendezek. Igy oztán be fogjó mogát kúvetkezni oz, hojd onnok idejin oz elnükno es olelnükne oztotot fogjó oz oláirási ivre oláirni, hojd — „nem elnükülök.“

Igy tisztölt hülgyeim nem lehet jótékongy nüegylet fen-tortoni. Ez már sokojdan — igen nojd.

O. v. t. h. o.

Jajtelesz Szálmi.
Jót. nüegyl. rendezü.

Nyomatott Beszek D. Fia könyvnyomdájában.

Üzlethelyiség megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. hó 11-én a

Pilseni Söracsarnok

Ös-forrás

üzlethelyiségét a Florián-házban megnyitottam.

A valódi világhírű Pilseni-sör egyedüli kíméresi heye.

Továbbá valódi tisztán kezelt erdélyi hegyaljai borok; háziasan vezetett jó magyar konyha a legjutányosabb árban áll a n. é. közönség rendelkezésére. Ebéd, vacsorát abbonement, házhöz hordva is adok a legolább árban.

Kiváló tiszteltetel

Zonareggeli: SCHNEIDER G. A. Sándor István.
8 kr.

Forduljunk mindig az első forráshoz. Ha valahol, úgy bizonyára helyén van ez osztálysorsjegyek beszerzésénél. Habár ugyanis az osztálysorsjáték rendkívül nagy nyeresési esélyeket nyújt és — mint ez be van bizonyítva — ezeket jólétre, sőt nagy vagyonhoz is juttatott, a sorsjáték intézménye mindennek dacára föltétlenül megkívánja, hogy a sorsjegyek teljesen megbízható helyről szereztesse be-

A sorsjegyvásárlónak megnyugvással kell birnia arra nézve, hogy az eladó részéről történő hibákért — a mi különféle okból könnyen előfordul — az eladó nyereség esetén bármely összegű kárért képes legyen teljes szavatosságot vállalni; az ily tévedésekért t. i. első sorban az eladó felelős. Hogy tehát a vevő minden tekintetben megnyugvást találjon, ajánljuk, mint a legmegbízhatóbb beszerzési forrást, a „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságot“ (Budapest, Haas-palota), mely az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárúsító helye. E társaság osztálysorsjegyeket eredeti árakon (utánvét mellett is) ad el, még pedig teljesen költségmentesen; sorsolási jegyzékeket ingyen küld szét; nyereségeket azonnal, titoktartás mellett bármely összegben kifizet. Emellett a legnagyobb biztonságot, tehát minden irányban előnyöket nyújt, ami egy oly előkelő intézettől, mint a „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság“, várható is.

Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak egy osztálysorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede
Budapest, IV., Városház-u. 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj“?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeresemény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a huzás után azonnal lakásomon van a huzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály huzása?

Nagy: Az már **f. évi november 15. és 16-án** van és $\frac{1}{2}$ sorsjegy 12 kor., $\frac{1}{4}$ sorsjegy 6 kor., $\frac{1}{8}$ sorsjegy 3 kor., $\frac{1}{16}$ sorsjegy 1.50. De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a huzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rei delek magamnak egy sorsjegyet

Bihari Ede

főelárúsítónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria“

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KÉSZÍTI

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Gyertyánffy Gábornál.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölés-ként alkalmaztatik köszvény-nél, csúznál, tagzsággatásnál és meghűlések-nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.

Az 1886. évi cáiroli s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhányzori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással:

1 kor., erősebb 2 kor. 40 fil.

Kapható csaknem az összes gyógyszer-tárban. Postán utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA gyógyszerész
S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszer-tárban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor-gyógyszertár“-ban, Váci-körút 17.

Sz.-Udvarhelyen: Solymossy János és Sz.-Keresztúron: Lengyel Samu gyógyszer-tárban.

Számítlan köszönet és elismerés level. Bámulatos gyógyeredmények.

Makulatura papiros métermázsánknint 7 forintért kiadóhivatalunkban eladó.

Eladó telek. A Rózsa-utca jobboldalán, a partaktól második telek; a Kovács Gergely tulajdonár képező telek, melyen több ház van, jutányos áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal a ref. kollegiummal szemben.

Kiadó lakás. A Vár-utczában 2 nagy szoba bnto rozva vagy annélkül kiadó. Értekezhetni Özv. Tolvaly Zsigmondnéval.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi vilákiállításán az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség egyedüli szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedük vonóval.
Gordonkák vonóval.
Nagybőgők vonóval.
Fuvolák.
Szárnykürtök.
Ősi magyar tárogató szabadalmazva.
Czimbalmak.
Elpusztíthatlan, erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedü vonóval és tokkal 7 frt.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fúvó- és vonó-hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállíttatnak.

Községi dobok a legjutányosabb árban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb

fúvó-, vonó- és ütő-hangszergyára

1.000,000 korona esetleg a legnagyobb nyeresemény

Az összes 50.000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő!	jutalom	Korona
1	nyerem. á	600000
1	"	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeresemény jut, tehát az oldaltálló nyereseményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereseménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereseményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt —.75 vagyis 1.50 korona,
egy negyed ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6.— „
egy egész ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendelések eredeti sorsjegyekre

f. év november hó 15-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T.S.A.
BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Fiókbankházak:

IV., Múzeum-körút 11. — VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és félmillió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és T.S.A. főelárúsítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben { utánvételezni kérem. } A nem tetsző törlendő.
postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím {